

Прокуратура України

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА

вул. Богдана Ліщини, 27, м. Северодонецьк, 93400 факс: (06452) 4-15-07

e-mail: kancelariya@lugprok.gov.ua, web: <https://lug.gp.gov.ua>

Код ЄДРПОУ 02909921

№ 18/1-

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Кам'янське

«20» лютого 2026 року

Прокурор у кримінальному провадженні – заступник начальника відділу Луганської обласної прокуратури Білий Сергій Олексійович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 22024130000000472 від 02.09.2024 та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Кравченка Валерія Валерійовича,
10.08.1981 р.н., громадянина України,
уродженця м. Суходільськ Луганської
області УРСР, зареєстрованого за
адресою: м. Луганськ,
раніше не судимого,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням вчиненим за попередньою змовою групою осіб та в інших порушеннях законів і звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, **у вчиненні якого підозрюється Кравченко В.В.:**

Встановлено, що з лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації (далі – РФ) проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив

початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, Конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм МГП).

Відповідно до ст. 4 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (далі – ЖК (IV)), особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Згідно зі ст. 27 ЖК (IV) особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Стаття 31 ЖК (IV) передбачає, що жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до ст. 32 ЖК (IV) високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають

під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові досліді, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Положення ст. 47 ЖК (IV) встановлюють, що особи, що перебувають під захистом, які знаходяться на окупованій території не будуть у жодному разі та жодним чином позбавлені переваг цієї Конвенції у зв'язку з будь-якими змінами, запровадженими стосовно керівних установ чи управління цією територією внаслідок її окупації, або у зв'язку з будь-якою угодою, укладеною між властями окупованої території та властями окупаційної держави, або у зв'язку з анексією окупаційною державою всієї або частини окупованої території.

У свою чергу, згідно зі ст. 147 ЖК (IV) серйозними порушеннями є дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції, зокрема нелюдяне поводження та нелегальне ув'язнення.

Відповідно до ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року (далі – ДП I), заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні;

б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі;

в) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Згідно зі ст. 8 (2)(a)(ii), (2)(a)(vii), (2)(b)(xxi), (2)(b)(xxii) Римського статуту Міжнародного кримінального суду катування або нелюдське поводження; незаконне позбавлення волі; посягання на людську гідність, зокрема образливе і принизливе поводження; інші форми сексуального насильства є воєнними злочинами.

Так, у невстановлений досудовим розслідуванням час, громадянин України Кравченко Валерій Валерійович, 10.08.1981 року народження, знаходячись на тимчасово окупованій території м. Луганськ, усвідомлюючи, що РФ окупувала частину території України, в тому числі Луганської області, здійснюючи управління окупованими територіями через утворені та контрольовані окупаційні адміністрації т.зв. «Луганської Народної Республіки» (далі – «ЛНР»), підрозділи яких є незаконними, а діяльність спрямована на зміну меж території України, призводить до загибелі людей, заподіяння значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, з особистих ідеологічних мотивів, діючи умисно, за невстановлених слідством обставин, добровільно став одним із учасників «силового» блоку окупаційної адміністрації «ЛНР», зайнявши посаду «старшого оперуповноваженого в ОВС відділу контррозвідки

Міністерства державної безпеки ЛНР» (далі – «МДБ ЛНР»), в якому продовжує брати участь, виконуючи визначені функції та службові обов'язки.

Згідно з положеннями т.зв. Закону «Про Міністерство державної безпеки Луганської народної республіки» № 267-ІІ від 10.10.2018 (втратив чинність 30.09.2022) - (мовою оригіналу) т.зв. Закона «О Министерстве государственной безопасности Луганской Народной Республики» № 267-ІІ от 10.10.2018 (утратил силу / отменён 30.09.2022) «Міністерство державної безпеки Луганської народної республіки є виконавчим органом державної влади Луганської народної республіки в галузі забезпечення безпеки, охорони Державного кордону Луганської Народної Республіки (далі – Міністерство державної безпеки або виконавчий орган державної влади Луганської Народної Республіки в галузі забезпечення безпеки) та забезпечує в межах своїх повноважень вирішення завдань по забезпеченню безпеки Луганської Народної Республіки, мовою оригіналу - Министерство государственной безопасности Луганской Народной Республики является исполнительным органом государственной власти Луганской Народной Республики в области обеспечения безопасности, охраны Государственной границы Луганской Народной Республики (далее – Министерство государственной безопасности или исполнительный орган государственной власти Луганской Народной Республики в области обеспечения безопасности) и осуществляет в пределах своих полномочий решение задач по обеспечению безопасности Луганской Народной Республики».

Вказаний т.зв. Закон, серед іншого визначав призначення, склад, правові основи, принципи та напрямки діяльності, повноваження, сили, та засоби так званого «МДБ ЛНР», а також порядок контролю та нагляду за його діяльністю.

Відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014, окремі території України, що входять до складу Луганської області, є окупованими РФ (зокрема окупаційною адміністрацією РФ), починаючи з 07.04.2014.

При цьому, відповідно до ч. ч. 2, 3 ст. 9 вказаного Закону України, будь-які органи, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території та їх діяльність вважаються незаконними, якщо ці органи або особи створені, обрані чи призначені у порядку, не передбаченому законом. Будь-який акт (рішення, документ), виданий органами та/або особами, передбаченими частиною другою цієї статті, є недійсним і не створює правових наслідків, крім документів, що підтверджують факт народження, смерті, реєстрації (розірвання) шлюбу особи на тимчасово окупованій території, які додаються до заяви про державну реєстрацію відповідного акта цивільного стану.

Внаслідок міжнародного збройного конфлікту з 28.02.2022 і по теперішній час територія Старобільської міської територіальної громади Луганської області та цивільне населення, яке проживає на ній та не брало участі у збройному конфлікті, перебувають під контролем представників російських окупаційних військ.

Після окупації російськими військами 28.02.2022 р. Луганської області громадянин України Кравченко В.В., усвідомлюючи факт

існування міжнародного збройного конфлікту та діючи у зв'язку з ним, будучи обізнаним із нормами міжнародного гуманітарного права, зокрема законами та звичаями війни щодо поводження з цивільним населенням на тимчасово окупованих територіях, перебуваючи у складі т.зв. «МДБ ЛНР», діючи за попередньою змовою групою осіб з Кірдеєвим Дмитром Вікторовичем, 26.12.1995 року народження, який на той час займав посаду «оперуповноваженого МДБ ЛНР», а також з іншими невстановленими особами із числа учасників незаконних збройних формувань РФ, використовуючи з цією метою приміщення захопленої адміністративної будівлі Старобільського МРВ 3 управління ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях за адресою: Луганська область, _____ розпочали злочинну діяльність, спрямовану на виявлення осіб із проукраїнською (патріотичною) позицією на тимчасово окупованій території Старобільського району Луганської області. Зазначені дії вчинялися з метою подальшого впливу на таких осіб які, на переконання учасників незаконних збройних формувань, своєю активною позицією могли перешкоджати які впровадженню та реалізації окупаційної політики держави-агресора, а також реалізації окремих рішень представників окупаційної влади на тимчасово окупованій території Луганської області, у тому числі із застосуванням до них психологічного та фізичного насильства.

Зокрема, Кравченко В.В., діючи за попередньою змовою групою осіб з Кірдеєвим Д.В. та іншими невстановленими особами, в порушення вимог ст. 27, 31, 32 ЖК (IV) та ст. 75 (2) (а, а.1, а.2, е) ДП І, піддавав жорстокому поводженню потерпілого _____ у вигляді катування та застосуванні психологічного насильства, що виразилось у наступному.

Так, 10.03.2022 близько 07 години Кравченко В.В., реалізуючи спільний злочинний умисел, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи та бажаючи настання суспільно небезпечних наслідків, діючи за попередньою змовою групою осіб з Кірдеєвим Д.В. та іншими невстановленими особами з числа представників т.зв. «МДБ ЛНР» в кількості біля 20 осіб, розуміючи наявність міжнародного збройного конфлікту та діючи у зв'язку з ним, достовірно знаючи, що цивільне населення перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, прибув до будинку _____ в м. Старобільськ Луганської області, де фактично мешкав громадянин України _____ р.н., який є цивільною особою, у складі Збройних Сил України чи інших військових формувань України не перебував, участі в бойових діях не брав, до таких дій не готувався.

Незаконно проникнувши на територію домоволодіння за вищевказаною адресою, Кірдеєв Д.В., керуючись єдиним умислом з Кравченком В.В., спільно з іншими невстановленими особами з числа представників т.зв. «МДБ ЛНР» (близько 10 осіб), відразу застосували щодо _____ фізичну силу шляхом нанесення ударів по кінцівках, від чого останній втратив рівновагу та впав обличчям на тротуарну плитку. З метою упередження можливого опору з боку потерпілого, невстановлений представник т.зв «МДБ ЛНР» став йому на обличчя берцем та потім невстановлені особи з числа представників т.зв. «МДБ ЛНР» завели руки потерпілого за спину та щільно затягнули металевими кайданками,

створивши таким чином зовнішні перешкоди для його вільного пересування, вибору ним місця знаходження, фізичної свободи і особистої недоторканності.

Піднявши з тротуарної плитки, невстановлена особа з числа представників т.зв. «МДБ ЛНР», для подолання можливого спротиву, нанесла останньому удар кулаком у живіт, після чого потерпілого завели всередину будинку. Перебуваючи у загальній кімнаті на першому поверсі будинку, до потерпілого підійшов Кірдеєв Д.В. та вдарив кулаком у підборіддя після чого показав посвідчення та представився співробітником т.зв. «МДБ ЛНР». Провівши незаконний обшук за вищевказаною адресою, Кірдеєв Д.В., погрожуючи застосуванням фізичної сили, а саме вибити зуби, наказав поставити особистий підпис у складених документах.

Далі, Кравченко В.В., діючи умисно, за попередньою змовою з Кірдеєвим Д.В. та іншими невстановленими особами з числа окупаційних військ РФ, в порушення вимог ст. 147 ЖК (IV), вчинили дії спрямовані на нелегальне ув'язнення цивільної особи – що перебувала під захистом, а саме останньому надягли на голову мішок та, застосовуючи грубу силу, взявши під руки, заштовхали на задне сидіння транспортного засобу марки «Jeep», за кермом якого перебував Кравченко В.В. та доставили потерпілого до приміщення захопленої адміністративної будівлі Старобільського МРВ З управління ГУ СБУ в Лонецькій та Луганській областях за адресою: Луганська область, де помістили до окремої кімнати, посадивши на стілець з кайданками на руках, застібнутими наперед.

Приблизно через годину, дві невстановлені особи відвели до кабінету, де перебували Кравченко В.В. та Кірдеєв Д.В., які почали здійснювати допит останнього з приводу співпраці зі Збройними Силами України. У ході допиту, за наказом Кравченка В.В., невстановлені озброєні особи, які перебували в кабінеті, нанесли удари прикладом автоматичної зброї в область грудей, а тримачем лопати – в область голені та стегон. В подальшому, від нанесених ударів, потерпілий впав на підлогу та двоє невстановлених озброєних осіб продовжили наносити хаотичні удари ногами в область живота та спини, тим самим вчинили відносно жорстоке поводження з цивільним населенням у формі нанесення невизначеної кількості ударів по грудній клітці, животу, спині та ногам. Через застосування фізичного насильства спричинено сильний фізичний біль та моральні страждання.

В подальшому, двоє невстановлених озброєних осіб підняли та допит продовжився і тривав біля години. За вказівкою Кравченка В.В. по закінченню допиту оміщено до окремої кімнати.

Приблизно через годину-дві, того ж дня, 10.03.2022 (точний час в ході досудового розслідування не встановлено) потерпілого відвезли до захопленої Державної установи «Старобільський слідчий ізолятор» за адресою: Луганська область, 1

Зранку, 12.03.2022 (точний час в ході досудового розслідування не встановлено) невстановлені озброєні особи відвезли до приміщення захопленої адміністративної будівлі Старобільського МРВ З управління ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях за адресою: Луганська область, та приблизно через годину після

приїзду завели до кабінету, в якому вже перебували Кравченко В.В., Кірдеєв Д.В. та двоє невстановлених осіб, посадивши потерпілого на стілець зі спинкою. Під час допиту Кравченко В.В., не отримавши бажаних відповідей про співпрацю із Збройними Силами України, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, діючи за попередньою змовою групою осіб із Кірдеєвим Д.В., в порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32 ЖК (IV) та ст. 75 (2) (а, а.1, а.2, е) ДП І, завдав удару ногою в груди, в результаті чого потерпілий впав зі стільцем на підлогу. Після чого Кравченко В.В. підійшов до потерпілого та поставив ногу на горло останньому, погрожуючи вбивством за неправдиві свідчення. Далі потерпілого підняли з підлоги та допит продовжився. Після допиту за вказівкою Кравченка В.В. невстановлені особи конвоювали потерпілого до СІЗО м. Старобільська.

Далі, зранку 17.03.2022 невстановлені особи з числа окупаційних військ РФ, за попередньою змовою з Кравченком В.В. та Кірдеєвим Д.В., реалізуючи єдиний злочинний умисел на продовження нелегального ув'язнення потерпілого та застосування до нього фізичного та психологічного насильств, конвоювали потерпілого до захопленої адміністративної будівлі УСБУ в Луганській області за адресою: м. Луганськ, у якій дислокується т.зв. «МДБ ЛНР». Під час конвоювання невстановлені особи нанесли потерпілому два удари кулаками (один удар у лобну ділянку, другий у груди), витягли з машини і кинули до іншого автомобілю типу «Таблетка» на підлогу та замотали скотчем мішок який був на голові. Після прибуття до приміщення т.зв. «МДБ ЛНР» його помістили до камери.

20.03.2022 (точний час в ході досудового розслідування не встановлено), перебуваючи в камері в будівлі т.зв. «МДБ ЛНР» за вищевказаною адресою, невстановлені особи відвели потерпілого до службового кабінету, де вже перебували Кравченко В.В. та Кірдеєв Д.В., які знову почали здійснювати допит останнього, при цьому задававши аналогічні питання, як при проведенні попередніх допитів. У ході допиту Кравченко В.В., діючи за попередньою змовою групою осіб із Кірдеєвим Д.В., в порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32 ЖК (IV) та ст. 75 (2) (а.1, а.2, б, е) ДП І, продовжуючи спільний злочинний умисел та, погрожуючи потерпілому ув'язненням, наніс останньому 4 удари резиновою палицею по стегнам. В свою чергу, Кірдеєв Д.В. висловив погрозу вбивством потерпілого у разі отримання за результатами поліграфічного дослідження відомостей про надання потерпілим неправдивої інформації щодо співпраці із Збройними Силами України.

Приблизно 24.03.2022 (точний час в ході досудового розслідування не встановлено), перебуваючи в камері в будівлі т.зв. «МДБ ЛНР» за вищевказаною адресою, невстановлені озброєні особи відвели потерпілого до службового кабінету, де вже перебували Кравченко В.В. та Кірдеєв Д.В., які продовжували задавати аналогічні питання, та, не отримавши від потерпілого бажаних відповідей, діючи за попередньою змовою групою осіб та в порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32 ЖК (IV) та ст. 75 (2) (а.2, б) ДП І, останні наказали конвоїрам застосувати фізичний вплив до потерпілого. Зокрема, невстановлені озброєні особи наносили удари в область грудей, спини, а також ногами наступали на

статеві органи, чим спричинили сильний фізичний біль та моральні страждання. Після допиту відвели до камери.

На початку квітня 2022 року (точні дата та час в ході досудового розслідування не встановлені), невстановлені представники т.зв. «МДБ ЛНР» перебуваючи в будівлі т.зв. «МДБ ЛНР» за адресою: м. Луганськ,

діючи спільно з Кравченком В.В. здійснювали перевірку достовірності показань із застосуванням поліграфічного дослідження. Після завершення перевірки, Кравченко В.В. вивів потерпілого з кабінету та наніс йому 5 ударів кулаком в живіт, що спричинило сильні фізичні страждання чим порушив ст. 27 ЖК (IV). Вказані дії призвели до госпіталізації до медичного пункту.

Через декілька днів у квітні 2022 року (точні дата та час в ході досудового розслідування не встановлені) невстановлені особи вивели з камери, де він утримувався, та завели до службового кабінету т.зв. «МДБ ЛНР» за адресою: м. Луганськ, в якому перебували Кравченко В.В. та Кірдеєв Д.В. Останні запросили ще двох невстановлених осіб кавказької зовнішності.

Так, двоє невстановлених осіб кавказької зовнішності, діючи за попередньою змовою групою осіб з Кравченко В.В. та Кірдеєвим Д.В. з метою виконання злочинного умислу, в порушення вимог ст. ст. 27 ЖК (IV) та ст. 75 (2) (а.2) ДП І, причепили до вух потерпілого прищепки та почали подавати струм, починаючи з невеликої потужності, додаючи поступово більше.

Під час таких дій із застосуванням електричного струму втратив свідомість. Останнього привели до тями, після чого вказані невстановлені особи, з відома та згоди Кравченка В.В. і Кірдеєва Д.В., почали бити ногами потерпілого в область голови та грудей. По завершенню допиту відвели до камери.

В подальшому, 10.06.2022 (точний час в ході досудового розслідування не встановлено) невстановлені представники т.зв. «МДБ ЛНР», діючи спільно з Кравченком В.В., привели для проведення допиту у службовий кабінет в будівлі т.зв. «МДБ ЛНР» за вказаною адресою, у якому перебував Кравченко В.В., який не припиняючи протиправні дії завдав удар коліном в область паху потерпілого та наніс кулаками більше 10 ударів в область голови та грудей.

Далі, 24.06.2022 за місцем розташування т.зв. «МДБ ЛНР» за адресою: м. Луганськ, проведено ще один допит під відеозапис, після чого останнього звільнено з місць незаконного утримання.

Враховуючи вищевикладене, своїми умисними діями Кравченко В.В., діючи за попередньою змовою групою осіб з Кірдеєвим Д.В. та іншим невстановленими особами з числа військових формувань РФ в період з 10.03.2022 по 24.06.2022, порушили вимоги ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, пунктів а, а.1, а.2, б, е частини 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року, які полягають у жорстокому поводженні з цивільною особою, а саме: катуванні, актах сексуального

насильства, що виразились у застосуванні фізичного насильства до геніталій потерпілого, а також інших порушеннях законів і звичаїв війни – нелегальному ув'язненні особи, що перебуває під захистом.

Таким чином, Кравченко Валерій Валерійович, 10.08.1981 року народження, підозрюється в жорсткому поводженні з цивільним населенням, вчиненим за попередньою змовою групою осіб та інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненими за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

Прокурор у провадженні -
Заступник начальника відділу
Луганської обласної прокуратури

Сергій БІЛИЙ

Процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 КПК України, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні кримінального правопорушення, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні кримінального правопорушення, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту)
  - особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
  - на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
  - одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
  - купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
  - користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
  - користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
  - відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
  - на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
  - звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому ст. 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом.

Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудоим кодексом України для виду режиму виправно-трудої колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;
- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Протягом кримінального провадження підозрюваний має право (ст. 42КПК):

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження *відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі* внаслідок кримінального правопорушення (ст. 127 КПК України).

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення та визнання винуватості*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ст.ст. 56 та 468 КПК України).

Підозрюваному роз'яснено, що він підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст. 438 КК України, за вчинення якого передбачена відповідальність у вигляді позбавленні волі на строк від восьми до дванадцяти років., на підставі п. 3 ч. 1 ст. 276 КПК України (наявні достатні докази для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення).

Про підозру мені повідомлено, копія повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____ (_____)

«   » год. «   » хвилин «   » _____ 20__ року

Захисник _____ (_____)

Письмове повідомлення про підозру вручив:

**Прокурор у провадженні -
Заступник начальника відділу
Луганської обласної прокуратури**

Сергій БІЛИЙ